

BODEM

! KLIK OP DE ONDERWERPEN
VOOR MEER INFORMATIE



GRONDVERZET

- Ontgraven
- Toepassen



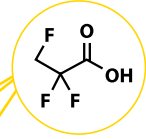
FYSISCHE ASPECTEN

- Draagkracht
- Bodemdaling
- Verdroging
- Verzilting
- Verzakking
- Verzuring
- Vermesting
- Verspreiding



ARCHEOLOGIE

- Explosieven
- Scheepswrakken



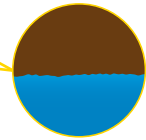
ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN

- PFAS
- Microplastic
- Diffuus lood



VERONTREINIGING

- Graven
- Saneren
- Uitlogen



GRONDWATER

- Drinkwater (boringsvrije zone)
- WKO / Aardwarmte

BODEMLAGEN

- Kleigrond
- Veengrond
- Zandgrond

RUIMTELIJKE ORDENING

- Landbouw en natuur
- Wonen
- Industrie



GRONDVERZET

Grondverzet is letterlijk het verplaatsen van grond. Het gaat om het aanvoeren, afvoeren, toepassen en opslaan van grond. In het Besluit bodemkwaliteit staan verschillende regels over dit onderwerp. De OFGV komt in beeld bij grondverzet van 25 m3 of meer en wie grond toepast, heeft een meldingsplicht. Wat wel en niet mag is afhankelijk van de kwaliteit van de grond. Is de grond schoon-, licht- of zelfs sterk verontreinigd? De kwaliteit van zowel de ontvangende bodem, als de toe te passen grond bepaalt of, waar en hoe het mag worden toegepast.

Wat is de rol van de OFGV?

- De OFGV heeft veel informatie en kennis over de bodem en de toepassingsmogelijkheden van grond. We adviseren gemeenten en provincies over dit onderwerp bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- We behandelen meldingen in het kader van Besluit bodemkwaliteit;
- We beoordelen milieuhygiënische verklaringen;
- We beoordelen bodemonderzoeksrapporten;
- We houden toezicht op naleving van de regels die gelden voor grondverzet.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

De regels voor grondverzet komen met de komst van de Omgevingswet terug in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In deze regels is ook terug te vinden wanneer er een vergunning-, melding- of informatieplicht geldt. Het gaat ten eerste om de milieubelastende activiteit: het toepassen van grond of baggerspecie. Deze activiteit kan schadelijk zijn voor het milieu met nadelige gevolgen als bodemverontreiniging of het ongewenst verspreiden van partijen grond van verschillende kwaliteit.

Voor het graven in de bodem wordt onderscheid gemaakt in het graven in niet sterk en sterk verontreinigde grond. Het Bal gaat uit van twee verschillende milieubelastende activiteiten. Voor het graven in een schone- of licht verontreinigde bodem gelden minder regels dan voor het graven in sterk verontreinigde bodem.

Het Bal bevat geen regels voor grondverzet met een omvang van minder dan 25 m3. Voor deze categorie klein grondverzet zijn de risico's gewoonweg te klein voor landelijke regelgeving. Gemeenten kunnen in hun omgevingsplan nog wel regels opnemen als dat nodig of gewenst is.



FYSISCH ASPECTEN

Fysische aspecten zijn eigenschappen van de bodem. Het gaat om bijvoorbeeld de draagkracht van de bodem, maar ook verzilting of bodemdaling (verzakking). Deze fysische aspecten hebben invloed op (ruimtelijke) ontwikkelingen in een gebied. Het maakt dat sommige plekken geschikt of niet geschikt zijn voor woningbouw of bijvoorbeeld natuurontwikkeling. Ook spelen bodemeigenschappen een belangrijke rol bij de koop en verkoop van grond en wordt bodeminformatie gebruikt voor de waardebeoordeling.

Wat is de rol van de OFGV?

- De OFGV beschikt over bodeminformatie van de provincies Flevoland en Noord-Holland en de meeste gemeenten in Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Deze bodeminformatiegegevens slaan wij op in ons bodeminformatiesysteem (BIS);

- We wisselen periodiek onze bodeminformatie uit met het landelijk Bodemloket;
- We geven advies en delen kennis en informatie over bodemeigenschappen aan gemeenten en provincies bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- We delen (op aanvraag) informatie over bodemeigenschappen uit ons bodeminformatiesysteem van specifieke locaties.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

De fysische aspecten van de bodem veranderen niet met de komst van de Omgevingswet. De kennis en informatie over de bodemeigenschappen in Flevoland & Gooi en Vechtstreek is van belang bij het maken van een omgevingsvisie en/of omgevingsplan. Hoe wil je als gemeente bijvoorbeeld omgaan met bodemdaling of vernatting van de bodem? Passen de fysische eigenschappen van de bodem bij de beoogde functie van bepaalde gebieden of locaties? Hier adviseren we graag over.





ARCHEOLOGIE

Archeologie (overblijfselen uit het verleden, bijvoorbeeld explosieven of scheeps- en vliegtuigwrakken in de grond) vertelt een interessant verhaal over de geschiedenis van een gebied. Maar kan ook zorgen voor gevaarlijke situaties en vertraging van werkzaamheden in de bodem. Daarom is het bij bijvoorbeeld graaf- en baggerwerkzaamheden van belang om te weten wat er in de bodem zit.

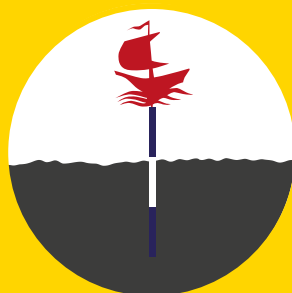
Wat is de rol van de OFGV?

- Bij behandelen van meldingen en vergunningen voor ontgrondingswerkzaamheden toetsen wij of er archeologische waarden in de bodem zitten;

- Voor archeologische relevante locaties hebben wij bij ruimtelijke ontwikkelingen een verwijs- en signaalfunctie naar de archeologen van gemeenten en provincies.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

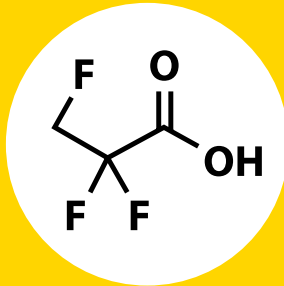
Archeologie is een onderdeel van erfgoed. Een gemeente moet in haar omgevingsplan rekening houden met cultureel erfgoed, waaronder de omgang met (verwachte) archeologische waarden. Ook zijn er in het Bal regels opgenomen rondom erfgoedactiviteiten. Daarnaast blijft archeologie een rol spelen bij de beoordeling van een aanvraag om een ontgrondingsvergunning die onder de Omgevingswet onderdeel wordt van de omgevingsvergunning (activiteit ontgroning).





ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn stoffen in de bodem die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. In de meeste gevallen gaat het bij ZZS om chemische stoffen, zware metalen of organische stoffen. Ze worden bijvoorbeeld toegepast in producten zoals verf, lijm, plastics, cosmetica, schoonmaakmiddelen, geneesmiddelen, bestrijdingsmiddelen en bouwmaterialen. PFAS is hiervan het belangrijkste voorbeeld (PFAS: een groep niet afbreekbare chemische stoffen). Ook diffuus lood blijkt schadelijker dan gedacht. De OFGV volgt de ontwikkelingen (over bijvoorbeeld mogelijke schadelijke effecten van microplastics op het milieu), op de voet.



Wat is de rol van de OFGV?

- Kennis delen over de effecten van Zeer Zorgwekkende Stoffen en waar en hoe deze stoffen in ons werkgebied voorkomen;
- We adviseren over beleidskaders en geven adviezen op dit gebied;

- Bij bodemonderzoeken is PFAS één van de parameters waarop we controleren;
- We geven advies bij ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden met diffuus lood;
- We houden toezicht op bedrijven die werken met producten of materialen die ZZS bevatten en die ter bescherming van het milieu en de volksgezondheid maatregelen moeten nemen.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

Het streven is om Zeer Zorgwekkende Stoffen zoveel mogelijk uit de leefomgeving wenen. De Omgevingswet en onderliggende besluiten stellen daarom regels aan ZZS die kunnen vrijkomen bij bedrijfsmatige activiteiten. Er moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat ZZS in het milieu terecht komen. Dat kan door bron-aanpak, minimalisatie en continue verbetering van werkprocessen binnen bedrijven die werken met ZZS.



VERONTREINIGING

De bodem is verontreinigd als er te grote hoeveelheden van bepaalde stoffen in zitten. Meestal zijn verontreinigingen niet zichtbaar, maar komen pas aan het licht na een bodemonderzoek. Ook kunnen verontreinigingen uitlogen (weglekken) naar het grondwater en zo snel een groter gebied 'vervuilen'. Is er sprake van verontreiniging? Dan kan er gekozen worden voor het saneren (verwijderen/reinigen/isoleren), of voor het beheren van de verontreiniging en het gebruik van de bodem daarop afstemmen.

Wat is de rol van de OFGV?

- We beoordelen bodemonderzoeksrapportages;
- We registreren verontreinigingen in het bodeminformatiesysteem (BIS);
- Bij verontreinigingen beoordelen we welke maatregelen nodig zijn. Hierbij betrekken we altijd de functie van de betreffende locatie;
- We geven advies over de beheermaatregelen;
- We houden toezicht op graven, saneren en uitlogen;
- We geven advies over regelgeving rondom stortplaatsen;
- We monitoren en adviseren over de nazorg.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

Onder de Omgevingswet worden bestaande bodemverontreinigingen aangepakt bij ontwikkelingen. De voorgenomen activiteit of gebiedsopgave staat dan voorop, in plaats van de verontreiniging. De gemeente moet in het omgevingsplan een saneringsplicht voor bodemgevoelige locaties opnemen.

Het saneren van de bodem is als milieubelastende activiteit aangewezen in het Bal. Voor deze activiteit gelden algemene regels, omdat het saneren van de bodem schadelijk kan zijn voor het milieu (blootstelling aan verontreiniging of ongewenste verspreiding van de verontreiniging). De milieubelastende activiteit saneren van de bodem geeft regels als saneren plaatsvindt. De regels geven niet aan wanneer saneren plaats moet vinden. Dat regelt het omgevingsplan, bijvoorbeeld bij de realisatie van een zorgcomplex op een bodemgevoelige locatie of het aanleggen van een speeltuin.

De OFGV kan gemeenten adviseren over de bodemregels en maximale waarden die zij met betrekking tot verontreinigingen kunnen opnemen in het omgevingsplan.





GRONDWATER

Onder een deel van Flevoland (Almere en Zeewolde) is het grondwater gereserveerd voor drinkwater. Daar is de kwaliteit van deze grote hoeveelheid grondwater van groot belang. De voor water ondoordringbare kleilaag die het grondwater beschermd ligt op verschillende dieptes en vaak vrij oppervlakkig. Het is van belang dat deze laag niet doorboort of beschadigd wordt. Om het drinkwater te beschermen heeft provincie Flevoland een boringsvrije zone ingesteld. Hier gelden maximale diepten voor doorboren, graven en 'roeren' van de bodem.

Ook aardwarmte is gerelateerd aan grondwater. Het gebruik van aardwarmte door middel van een warmte-koudeopslag (WKO) is een duurzame energiebron enerzijds en een belasting voor de bodem anderzijds. Daarnaast verstoren WKO's die te dicht bij elkaar zitten elkaars werking.

Wat is de rol van de OFGV?

- We houden toezicht in de boringsvrije zone;
- We behandelen meldingen voor het uitvoeren van boringen, het maken van boorputten en sonderingen in de boringsvrije zone;
- Voor het onttrekken van grondwater hebben we een signaalfunctie richting het Waterschap Zuiderzeeland;
- Afhankelijk van het soort systeem behandelen we meldingen of vergunningaanvragen voor de aanleg van WKO's;
- We houden toezicht op de regels en vergunningvoorschriften van WKO's;

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

De regels over Flevolandse boringsvrije zone komen in de omgevingsverordening van de provincie Flevoland. Onder Gooi en Vechtstreek wordt geen drinkwater gewonnen waardoor deze specifieke bescherming niet geldt. In Gooi en Vechtstreek worden en zijn wel WKO's aangelegd.

De aanleg en het gebruik van zowel open als gesloten bodemenergiesystemen is onder de Omgevingswet een aangewezen milieubelastende activiteit. Onder de Omgevingswet gelden voor zowel open als gesloten systemen algemene rijksregels in het Bal. Ook de lozingen die horen bij de aanleg en het gebruik van bodemenergiesystemen zijn onderdeel van deze milieubelastende activiteit. Voor de aanleg en het gebruik van open bodemenergiesystemen is nog steeds een vergunning van de provincie nodig. Aanvullend op de algemene regels voor gesloten bodemenergiesystemen kan de gemeente in het omgevingsplan lokale regels stellen. Bijvoorbeeld over de aanwijzing van interferentiegebieden of een vergunningplicht voor grotere gesloten systemen.

Onder de Omgevingswet verschuift een deel van de verantwoordelijkheid voor WKO en het gebruiken van aardwarmte dus naar de gemeente, als bevoegd gezag van het omgevingsplan. De OFGV geeft graag advies over het opnemen van regels over WKO's.

